

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

10.05.2018 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

В. Монитор

✓ Васил Велев: Влизането в еврозоната ще намали лихвите по кредитите

Има недостиг на половин милион работници на пазара на труда

Васил Велев е председател на Асоциацията на индустриалния капитал. Роден е на 1 април 1959 г.

Завършил е Техническият университет в София, специалност "Автоматика"

Бил е преподавател по "Управление на нестопански организации" в Университета за национално и световно стопанство

Последователно е бил изпълнителен директор на фондация "Еврика", управляващ съдружник на "БИК Холд", а от 1999 г.

е изпълнителен директор на "Стара планина Холд" АД

- Г-н Велев, представители на бизнеса излязохте с предложение младите хора у нас да учат безплатно висше образование, ако останат след това да работят в страната ни. Възможно ли е това в един свят на отворени граници?

- Тук не става дума за някакво задължение. Това решение ще е напълно осъзнато и доброволно. Висшето образование у нас е безплатно при определени в закона условия. Затова ние предлагаме да се определят точно такива условия. Искаме специалностите, от които има нужда икономиката ни, да се включат в държавната поръчка. Ние имаме нужда от кадри, които да работят в сферите, от които имаме нужда. Необходими са ни хора в различни предприятия. Всъщност идеята не е нова, това е практика и в други страни.

- Позовахте се на чуждия опит, има ли успех в други страни една такава практика?

- Да, има. Например вече има ефект в Обединеното кралство, Македония, Хърватия. У нас такава е практиката във висшето военно образование. Идеята ни е безплатното обучение да важи за държавна поръчка и при специалности, които са необходими за икономиката ни. Хората, които искат да се развиват в други сфери, може да си теглят кредити или да си заплащат обучението сами. Разликата е, че тук кредитите ще ги връща държавата, ако младият човек се реализира тук.

- Идеята ви е да се преодолее дисбалансът на пазара на труда и дефицитът на кадри в определени сфери, нали така?

- В момента наблюдаваме нелепа ситуация. Страната ни е загубила 25 млрд. лева от това, че захранва богатите държави със свои кадри, за които сме платили ние, данъкоплатците. Затова трябва да предприемаме мерки. Ако въпросът е да се спасяваме поединично, то и бизнесът може да го направи и да емигрира.

- Пътят обаче не е ли в това на тези млади хора да им се предложат атрактивно заплащане и добри условия за реализация?

- Но заплащането на инженерите в момента е много по-атрактивно от това на икономистите. Въпреки това напливът за икономисти е по-голям. Това личи и по приема в университетите. Голяма част от икономистите например се реализират на позиции, за които не се изисква дори висше образование. Тоест ние сме изхарчили пари, за да обучаваме тези хора, а те работят на позиции за средно образование. От една страна, твърдим, че сме бедни, а от друга - прахосваме пари и няма кой да работи в икономиката.

- Къде са най-големите дефицити на кадри?

- У нас има най-голям недостиг на инженери - машинни, по електроника, както и на математици, физици, на IT специалисти. Това са най-големите дефицити у нас.

- Но наскоро дори се заговори, че има обратна тенденция и че IT специалисти се завръщат у нас. Какво се случва тогава?

- Вярно е, че се завръщат, но отново не са достатъчни, за да покрият нуждите на икономиката. Вече се връщат и работници, ножицата се затваря. Разликата е от порядъка на 4000. В началото на демократичните промени беше 40 000-50 000. Може би ще дойде време и тенденцията ще се обърне, но поради демографски причини работната сила у нас намалява с 50 000 всяка година независимо от миграцията. И на този фон да си позволим да губим специалисти, е безотговорно.

- Какъв е недостигът на инженери?

- Недостигът е в рамките на десетки хиляди. В средносрочен план сме установили, че има недостиг на 500 000 специалисти и работници за страната. Имам предвид следващите пет години. Този проблем няма как да се преодолее само с реформа в образованието. Като най-бърза мярка трябва да се добави и трудовата миграция. Нужни са политики, които да преодолеят демографската криза. В момента получаваме изобилие на висшисти с много ниско качество, и то в ненужни за нас сфери.

- Ще се наложи да компенсирате недостига на кадри с внос от чужбина?

- Да, безспорно ще се наложи. Затова и бяха направени промените в Закона за трудовата миграция. Те влизат в сила на 23 май. Става дума за работници от Украйна, Молдова, Беларус, Виетнам. Ние имаме по-високи доходи от 70% от населението на света. Глупаво е да се твърди, че няма кой да дойде у нас.

- *Казахте, че университети бълват огромно количество кадри с ниско качество. Къде е проблемът - в големия брой висши учебни заведения или нерентабилните специалности?*

- За първи курс има повече места от абитуриентите. Затова трябва да се намали план-приемът за тези специалности, от които икономиката няма нужда и не се реализират на пазара на труда. В момента нямаме нужда от толкова икономисти, юристи, администратори, пиари. В същото време е добре да се увеличат местата в природо-математическите и инженерно-технически специалности.

- *Кажете като икономист кога е реалистично да влезем в т.нар. чакалня за еврото?*

- България е готова отдавна за влизането в еврозоната. Дори смятаме, че приемането ни ще укрепи самата еврозона. Затова не приемаме всякакви опити да се поставят допълнителни условия. Ние сме единствената страна във валутен борд. Това ни прави различни от всички останали членки на валутния съюз. Дори що се отнася до изпълняване на критериите сме по-добре от други членки. Ние също ще извлечем само ползи от приемането ни. Това ще намали лихвите по кредитите.

- *Защо тогава се чува страховете, че цените ще скочат драстично? Може ли да има такъв ефект?*

- Нищо подобно не се е случило в други страни, няма как да се случи и у нас. Ние сме във валутен борд и реално сме вързани за еврото от 20 години. Няма как инфлацията да се увеличи. Не виждам притеснения.

- *Какво сочи анализът ви за състоянието на икономическата среда в момента?*

- В момента перспективите пред икономиката ни са добри. Очакваме една добра година, дори с по-голям ръст от миналогодишния. Имам предвид ръст на продажбите на компаниите, на доходите, поетапно се решават проблемите с лошото регулиране. Отпадат една по една административните прегради пред бизнеса. Оптимисти сме. Това, което най-много ни притеснява, е липсата на човешки ресурс. И това е главният ограничител за по-голям ръст на икономиката.

- *Намалее ли младежката безработица все пак?*

- Всъщност безработица няма, има работа за всички. Има недостатъчна мобилност и недостатъчна квалификация. Но тези, които искат да се трудят, могат да се преквалифицират или да изкарат курсове за някаква квалификация. Така че безработица няма, има хора, на които не им се работи.

[ТВ+](#)

✓ Добрин Иванов, изпълнителен директор на АИКБ в "Новините" на ТВ+ (9.05.2018 г.)

Работещите в чужбина квалифицирани българи със средно и висше образование са стрували на държавата ни около 25 милиарда лева. Толкова приблизително е и държавният ни дълг. Излиза, че ние сме теглили заеми, за да подготвяме специалисти за икономиките зад граница.

Това сподели в студиото на ТВ+ Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и добави: "Ние предлагаме да се промени модела за финансиране на висшето образование, тъй като сега действащият модел е опорочен и именно той създава възможности за изтичане на мозъци, за които плаща българската държава."

Цялото интервю може да гледате [тук](#).

[Debati.bg](#)

✓ Теодор Дечев, АИКБ: За да задържим младите в България, трябва да им предложим креативна работа

В специално интервю за ДЕБАТИ.бг Теодор Дечев от Асоциацията на индустриалния капитал в България коментира, че младите българи у нас искат да са креативни и да работят в такава среда.

По негови думи по-ниските възнаграждения не са единствената причина завършващите висше образование да напускат страната. Той даде пример с Прибалтийските държави, които са първенци по „изтичане на мозъци“, а доходите са по-високи от българските.

Според Дечев у нас държавата и работодателите трябва да създават по-динамична работна среда, която ще задържи младите българи.

„Въпросът е човек да чувства удовлетворение от работата си. В много случаи възможностите в чужбина са по-вълнуващи и по-завладяващи. В крайна сметка трябва и в страната да има някакви проекти, от които хората да се впечатляват по един или друг начин.“

От сериозна реформа се нуждае висшето образование по отношение на план-приема в университетите, категорични са от АИКБ. Силният недостиг на инженери и математици оказва голямо влияние върху икономиката ни, затова работодателите предлагат да се увеличи делът на тези специалности, а студентите, обучаващ и се в тях, да бъдат стимулирани с високи стипендии.

Другият проблем според работодателите е, че издръжката на един български студент е между 20 и 40 хил. лева, а за студентите по медицина е 60 хил. лв. Тези пари се плащат от държавата, а след това нерядко висшистите заминават в чужбина, където работят за чужда икономика, която не е инвестирала в тях. Затова според Дечев висшето образование трябва да се финансира с кредит, който или после да се връща, или да се опрощава след пет години работа в страната.

„Нормално е настояването да се промени системата на финансирането. Средствата за финансиране на отделния учещ висше образование да бъдат давани под формата на кредит, като този кредит после бъде опрощава, в случай че човекът изработи пет години на територията на република България след завършването си.“

✓ Инженерите са най-дефицитни, а чиновниците – с най-голям излишък

Най-голям недостиг у нас има на инженери (29%), а най-голям излишък – на служители в администрацията (23%). В повече са ни и финансистите (20%), и изненадващо – операторите в колцентрове (9%). При дефицитните кадри пък са още ИТ-специалистите (11%) но и търговците и експертите „обслужване на клиенти“ – съответно 14 и 15%. Тези данни обявиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България на форум за висшето образование и връзката му с бизнеса.

АИКБ е направила и отчайващата сметка, че преките загуби на България от изтичането на мозъци и работна сила са 24.6 млрд. лв. 300 000 души от близо 1 млн. мигранти са висшисти, а 500 000 – среднисти. Ако за обучението на един висшист държавата плаща средно 38 082 лв., то сумата, отделена от парите на данъкоплатците за 300 000 студенти, е 11 424 600 000 лв. Средното образование пък „струва“ 26 742 лв. на човек, което означава 13 063 690 000 лв., платени за 500-те хиляди българи, реализирали уменията си в чужбина.

Изводът на работодателите, е, че за финансиране на образованието на българи, които живеят и плащат данъци в други държави, се изразходват средства, колкото е дългът на страната ни. Затова от АИКБ предлагат при записване на студента във висшето училище да се сключва договор между него и Министерството на образованието, с който МОН се задължава да финансира (кредитира) обучението му, а в замяна на това студентът се задължава след завършването си да работи при работодател у нас. Тази идея периодично се е споделяла и от управляващите, но само на теория.

Според бизнеса студентите от дефицитни специалности могат да получават допълнителен кредит като стипендии за издръжка. Кредитът няма да се връща, ако завършилият висшето си образование специалист се реализира в страната за определен период от време след завършването си. Задължението за работа в България обаче според тях трябва да е обвързано с условието да са налични свободни работни места по тази професия. Ако за определен от законодателя срок липсва свободно работно място за новия специалист, отговарящо на квалификацията му, то студентът следва да бъде освобождаван от задължението за връщане на кредита. „В хода на следването и със съгласието на студента е възможно конкретен работодател да встъпи в правата и задълженията на държавата, като възстанови на държавата изразходваните до момента разходи за обучение и поеме за своя сметка разходите за обучението на студента до придобиването на избраната образователна степен, като в този случай отношенията между студента и работодателя се уреждат с договор“, предлагат още от организацията. Ако обаче младият висшист прекъсне обучението си или откаже да изпълни договора за работа след завършването си без основателна причина, то той ще дължи обезщетение, в размер на разходите за обучението му.

Днес+

✓ Инженерите са най-дефицитни, а чиновниците - с най-голям излишък

Най-голям недостиг у нас има на инженери (29%), а най-голям излишък - на служители в администрацията (23%). В повече са ни и финансистите (20%), и изненадващо - операторите в колцентрове (9%). При дефицитните кадри пък са още ИТ-специалистите (11%) но и търговците и експертите "обслужване на клиенти" - съответно 14 и 15%. Тези данни обявиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България на форум за висшето образование и връзката му с бизнеса.

АИКБ е направила и отчайващата сметка, че преките загуби на България от изтичането на мозъци и работна сила са 24.6 млрд. лв. 300 000 души от близо 1 млн. мигранти са висшисти, а 500 000 - среднисти. Ако за обучението на един висшист държавата плаща средно 38 082 лв., то сумата, отделена от парите на данъкоплатците за 300 000 студенти, е 11 424 600 000 лв. Средното образование пък "струва" 26 742 лв. на човек, което означава 13 063 690 000 лв., платени за 500-те хиляди българи, реализирали уменията си в чужбина.

Изводът на работодателите, е, че за финансиране на образованието на българи, които живеят и плащат данъци в други държави, се изразходват средства, колкото е дългът на страната ни. Затова от АИКБ предлагат при записване на студента във висшето училище да се сключва договор между него и Министерството на образованието, с който МОН се задължава да финансира (кредитира) обучението му, а в замяна на това студентът се задължава след завършването си да работи при работодател у нас. Тази идея периодично се е споделяла и от управляващите, но само на теория.

Според бизнеса студентите от дефицитни специалности могат да получават допълнителен кредит като стипендии за издръжка. Кредитът няма да се връща, ако завършилият висшето си образование специалист се реализира в страната за определен период от време след завършването си. Задължението за работа в България обаче според тях трябва да е обвързано с условието да са налични свободни работни места по тази професия.

Ако за определен от законодателя срок липсва свободно работно място за новия специалист, отговарящо на квалификацията му, то студентът следва да бъде освобождаван от задължението за връщане на кредита.

"В хода на следването и със съгласието на студента е възможно конкретен работодател да встъпи в правата и задълженията на държавата, като възстанови на държавата изразходваните до момента разходи за обучение и поеме за своя сметка разходите за обучението на студента до придобиването на избраната образователна степен, като в този случай отношенията между студента и работодателя се уреждат с договор", предлагат още от организацията.

Ако обаче младият висшист прекъсне обучението си или откаже да изпълни договора за работа след завършването си без основателна причина, то той ще дължи обезщетение, в размер на разходите за обучението му.

✓ Бизнесът натиска: Висше без пари срещу заплата в България!

Най-малко 5 години труд у нас искат от АИКБ

Бизнесът предлага висшето образование у нас да стане безплатно срещу задължението висшистите да останат да работят 5 години в България.

"В Конституцията е записано, че при определени условия образованието във висшите държавни училища е безплатно. Предлагаме такива условия – то да е безплатно за тези, които се реализират след това в България или работят за български институции в чужбина", каза Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Той даде пример с военното образование.

"Доколкото знам там след като завършиш, трябва да работиш 10 години в страната по специалността, иначе има санкции. Подобни практики има от Балканите до Обединеното кралство има такива практики. Например в медицинските специалности", каза още Велев.

Той обясни и че българските бизнесмени и предприемачи не са доволни от качеството на висшето образование у нас.

"Има девалвация на висшето образование – голямо количество, ниско качество. Лошо структурирано е по професии, които са необходими", категоричен бе Велев пред Нова тв.

[Всички новини](#)

✓ Бизнесът предлага висшето образование у нас без пари срещу заплата в България!

Бизнесът предлага висшето образование у нас да стане безплатно срещу задължението висшистите да останат да работят 5 години в България.

"В Конституцията е записано, че при определени условия образованието във висшите държавни училища е безплатно. Предлагаме такива условия – то да е безплатно за тези, които се реализират след това в България или работят за български институции в чужбина", каза Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Той даде пример с военното образование.

"Доколкото знам там след като завършиш, трябва да работиш 10 години в страната по специалността, иначе има санкции. Подобни практики има от Балканите до Обединеното кралство има такива практики. Например в медицинските специалности", каза още Велев.

Той обясни и че българските бизнесмени и предприемачи не са доволни от качеството на висшето образование у нас.

"Има девалвация на висшето образование – голямо количество, ниско качество. Лошо структурирано е по професии, които са необходими", категоричен бе Велев пред Нова тв.

Vesti.bg

✓ Бизнесът: Безплатно висше, ако работиш в България

„Има огромен недостиг на кадри, който ще се задълбочава, предвид на демографските тенденции”, предупреди Васил Велев

Бизнесът предлага висшето образование да е безплатно, ако завършилите работят определено време в страната.

„В Конституцията на Република България е записано, че при определени условия образованието във висшите държавни училища е безплатно. Предлагаме да се определят такива условия – то да е безплатно за тези, които се реализират след това в България или работят за български институции в чужбина”, заяви пред NOVA Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал. Той посочи като оптимален срок за това условие – 5 години.

„Можем да дадем пример с висшето военно образование. Доколкото знам там след като завършиш, трябва да работиш 10 години в страната по специалността, иначе има санкции - трябва да върне средствата, които са вложени в него. Има подобни практики и в други балкански страни. От Балканите до Обединеното кралство има такива практики. Например в медицинските специалности”, подчерта Велев.

Той е категоричен, че „няма доволен предприемач или бизнесмен от продукта, който дава висшето образование. На входа свободните места за първокурсници са повече, отколкото са абитуриентите”.

„Има девалвация на висшето образование – голямо количество, ниско качество и то лошо структурирано е по професии, които са необходими. Не съответства приемът, а още по-малко завършващите на пазара на труда”, смята Велев.

По думите му в момента повече хора завършват специалности като „Право”, „Икономика” и „Администрация”, „ПР”, отколкото са работните места за тях, а в същото време не достигат инженери и ИТ специалисти, въпреки че в тези сфери заплащането е доста по-високо.

„В България има огромен недостиг на кадри, който ще се задълбочава, предвид на демографските тенденции”, предупреди Велев.

Той посочи, че завършилите технически науки и професии през миналата година са по-малко от 5 хиляди, докато в момента се обучават 47 хил. по икономика и 20 хил. по администрация. На практика повече от половината висшисти в последните години работят на длъжности, които не изискват висше образование.

„Трябва да се сложи край на т. нар. „автономия” на университетите. В Конституцията пише, че тя е академична, а у нас е феодална”, заяви Велев.

✓ АИКБ с предложение за нов модел за финансиране на висшето образование

Изцяло нов модел за финансиране на висшето образование предлага „Асоциацията на индустриалния капитал в България“ (АИКБ). Предложението на Асоциацията е обучението да стане безплатно, приемът на студенти в държавните университети и в частните по държавна поръчка да бъде силно намален, а завършилите задължително да работят определено време в България.

АИКБ мотивира своето предложение с текст в чл. 53, ал. 3 от Конституцията, според който при определени от условия образованието във висшите държавни училища може да бъде безплатно. С предложените промени работодателите се надяват да се приемат по-малко студенти, но пък план-приемът да е по-съобразен с потребностите на пазара на труда и да се промени донякъде опороченият принцип „парите следват студента“.

Бизнесът предлага при записване на новоприет студент в дадено висше учебно заведение да се сключва договор между студента и Министерството на образованието и науката (МОН). Според този договор МОН ще е длъжно да финансира (чрез кредитиране или поръчителство за отпускане на банков кредит) обучението на студента до неговото завършване. В замяна на това пък студентът ще е задължен след дипломирането си да работи за определено време при даден български работодател.

За студентите, обучаващи се по определените за приоритетни за икономиката специалности са предвидени специални стимули, като например стипендии за издръжка, които стимули допълнително да мотивират учащите да постигат високи резултати.

Ако студентът изпълни задължението си да работи в страната за определен период от време след завършването си, той няма да трябва да връща кредита, предоставен му от МОН. Освен това учащите ще имат право да не сключват договор с образователното министерство, а с конкретна компания, която да поеме разходите по обучението им.

Студентът няма да трябва да връща кредита на МОН или на дадената компания, ако след завършването му на пазара на труда в България няма свободна позиция за него. Ако студентът прекъсне обучението си без основателна причина, то той ще трябва да върне целия кредит. Ако пък не работи достатъчно дълго при български работодател, училият се ще трябва да изплати част от кредита, която е пропорционална на срока, който не е спазил спрямо компанията.

От АИКБ очакват няколко позитивни ефекта от предложените от тях промени във финансирането на висшето образование. Сред тях са повишаване на конкурентоспособността на българската икономика чрез осигуряването на квалифицирани кадри, увеличаване на привлекателността на България за инвеститорите, по-голямо финансиране за висшето образование. Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев обаче коментира, че това предложение от бизнеса само наглед прави висшето образование безплатно за студентите, докато реално то става задължително платено и чрез МОН ще се плаща от всички граждани. Вълчев заяви, че и в момента има добро партньорство между работодателските организации, МОН и учебните заведения. Той напомни, че от есента професионалните гимназии ще получат допълнително финансиране. Кметът на София Йорданка Фандъкова също описа успешното партньорство между Столична община и университетите. По думите ѝ само за метрото Общината работи с Техническият университет, Университета по архитектура, строителство и геодезия и др. висши училища. Фандъкова добави, че се подготвя партньорство със столичната професионална гимназия „Хенри Форд“ за осигуряване на кадри, които да поддържат новите електробуси в София.

✓ Трудовият ни пазар губи по 50 000 души годишно

25 млрд. лв. е изгубила икономиката ни в годините на прехода заради емиграцията

25 млрд. лв. са преките загуби за българската икономика в годините на прехода от емигрантските процеси – това показват изчисленията на Асоциацията на индустриалния капитал. Според тях трудовият ни пазар губи по 50 000 души годишно, а липсата на квалифицирана работна сила е основният проблем на бизнеса в последните години. Акцентите бяха част от дискусиия, посветена на реформа в образованието, която да осигури развитието и кадровото обезпечаване на индустрията, предаде БНТ.

Бизнесът поиска план-приемът във висшите училища да бъде съкратен с една трета, а в средното образование приоритетът да се прехвърли върху професионалните гимназии. Образователната система да подготвя кадри за дефицитните специалности, каквито са инженерните и техническите направления.

Другият удар върху трудовия пазар са емигрантските процеси. България е загубила повече от един милион и триста хиляди свои граждани, посочи председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев - "Ако вземем, че от тях 30 процента са висшистите, това е консервативна оценка, по-скоро са повече, и 50 процента среднисти, получаваме, че близо 25 милиарда са преките ни финансови загуби, непреките са много по-големи".

✓ Бизнесът: 25 милиарда лева загубихме от изтичане на квалифицирани кадри

Българският трудов пазар губи по 50 000 души годишно заради демографската криза, а липсата на квалифицирана работна сила е основният проблем на бизнеса в последните години. За периода 2011-2017 г. 41 486 ученици са напуснали страната. 25 милиарда лева са преките загуби за българската икономика в годините на прехода от емигрантските процеси, показват изчисленията на Асоциацията на индустриалния капитал.

Това са тревожни акценти от данните на работодателите, които събраха отговорните институции на кръгла маса на тема "Бизнес и висше образование", съобщава news.bg.

АИКБ иска изцяло нов модел на финансиране на висшето образование в държавните висши училища. Те искат незабавни мерки за сътрудничество и координация между бизнеса и системата на висше образование, което да доведе до възстановяване на социалната справедливост, без да се ограничават граждански права.

Новият модел на финансиране на висшето образование трябва да спомага за насърчаване и задържане в заетост в страната на завършилите държавна поръчка. АИКБ настоява още да бъде изменена и подобрена системата за кредитиране на студентите. Студентите от дефицитни специалности може да бъдат стимулирани с допълнителни стипендии за издръжка. Бизнесът поиска план-приемът във висшите училища да бъде съкратен с една трета, а в средното образование приоритетът да се прехвърли върху професионалните гимназии. Образователната система да подготвя кадри за дефицитните специалности, каквито са инженерните и техническите направления.

Става въпроси за девалвация на висшето образование, твърди Велев. 50% от висшистите се реализират на работни места, за които не се изисква такова образование.

Инженерните специалности имат нужда да бъдат реабилитирани, изтъкна още шефът на АИКБ. Имаме най-голям недостиг на инженери. План-приемът трябва да се съкрати ако не на половина, поне с една трета и то в близките години, настоява бизнесът. Оказва се, че твърде много са хуманитарните специалности.

Другият удар върху трудовия пазар са емигрантските процеси. България е загубила повече от един милион и триста хиляди свои граждани, посочи председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев.

Според него 30 процента от тях са висшисти и 50 процента среднисти, по консервативна оценка, което е довело до 25 милиарда лева преки финансови загуби на средства, които държавата и данъкоплатците са похарчили за обучението на млади хора. А непреките загуби за българската икономика са много по-големи.

По думите на Велев сме се превърнали в инкубатор на човешки ресурси за чужди икономики.

[PernikToday](#)

✓ Инженерите са най-дефицитни, а чиновниците – с най-голям излишък

Най-голям недостиг у нас има на инженери (29%), а най-голям излишък – на служители в администрацията (23%). В повече са ни и финансистите (20%), и изненадващо – операторите в колцентрове (9%). При дефицитните кадри пък са още ИТ-специалистите (11%), но и търговците и експертите „обслужване на клиенти“ – съответно 14 и 15%. Тези данни обявиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/ на форум за висшето образование и връзката му с бизнеса.

АИКБ е направила и отчайващата сметка, че преките загуби на България от изтичането на мозъци и работна сила са 24.6 млрд. лв. 300 000 души от близо 1 млн. мигранти са висшисти, а 500 000 – среднисти. Ако за обучението на един висшист държавата плаща средно 38 082 лв., то сумата, отделена от парите на данъкоплатците за 300 000 студенти, е 11 424 600 000 лв. Средното образование пък „струва“ 26 742 лв. на човек, което означава 13 063 690 000 лв., платени за 500-те хиляди българи, реализирали уменията си в чужбина.

Изводът на работодателите, е, че за финансиране на образованието на българи, които живеят и плащат данъци в други държави, се изразходват средства, колкото е дългът на страната ни. Затова от АИКБ предлагат при записване на студента във висшето училище да се сключва договор между него и Министерството на образованието, с който МОН се задължава да финансира (кредитира) обучението му, а в замяна на това студентът се задължава след завършването си да работи при работодател у нас. Тази идея периодично се е споделяла и от управляващите, но само на теория.

Според бизнеса, студентите от дефицитни специалности могат да получават допълнителен кредит като стипендии за издръжка. Кредитът няма да се връща, ако специалистът, завършил висшето си образование, се реализира в страната за определен период от време след завършването си. Задължението за работа в България според тях трябва да е обвързано с условието да са налични свободни работни места по тази професия. Ако за определен от законодателя срок липсва свободно работно място за новия специалист, отговарящо на квалификацията му, то студентът следва да бъде освобождаван от задължението за връщане на кредита.

„В хода на следването и със съгласието на студента е възможно конкретен работодател да встъпи в правата и задълженията на държавата, като възстанови на държавата изразходваните до момента разходи за обучение и поеме за своя сметка разходите за обучението на студента до придобиването на избраната образователна степен, като в този случай отношенията между студента и работодателя се уреждат с договор“, предлагат още от организацията. Ако обаче младият висшист прекъсне обучението си или откаже да изпълни договора за работа след завършването си без основателна причина, то той ще дължи обезщетение, в размер на разходите за обучението му

[Черно море](#)

✓ Над 40 хил. ученици са напуснали България последните 6 години

АИКБ иска координация между бизнеса и висшите учебни заведения

В периода 2011-2017 г., 41 486 ученици са напуснали страната. Данните са на работодателите, които събраха отговорните институции на кръгла маса на тема бизнес и висше образование.

АИКБ иска изцяло нов модел на финансиране на висшето образование в държавните висши училища. Те искат незабавни мерки за сътрудничество и координация между бизнеса и системата на висше образование, което да доведе до възстановяване на социалната справедливост, без да се ограничават граждански права.

Новият модел на финансиране на висшето образование трябва да способства за насърчаване и задържане в заетост в страната на завършилите държавна поръчка. АИКБ настоява още да бъде изменена и подобрена системата за кредитиране на студентите. Студентите от дефицитни специалности може да бъдат стимулирани с допълнителни стипендии за издръжка. Предизвикателството пред бизнеса остава липсата на квалифицирана работна ръка.

Председателят на АИКБ Васил Велев акцентира върху острата нужда от човешки ресурси за българската икономика. Административните прегради са плевели, които непрекъснато трябва да бъдат почиствани, по думите му. Реформа в образованието е наложителна, според Велев. Над 50 000 души годишно губи икономиката като работна сила заради демографската криза. Затова и бизнесът иска мерки за справяне с проблема.

Трябва да се повишава качеството на работната сила, според Васил Велев. Повече са местата за първокурсници във ВУЗ-овете, отколкото абитуриенти. Очевидно става въпрос за девалвация на висшето образование, притеснен е той. 50% от висшистите се реализират на работни места, за които не се изисква висше образование.

Инженерните специалности имат нужда да бъдат реабилитирани, изтъкна председателят на АИКБ. Имаме най-голям недостиг на инженери. План приемът трябва да се съкрати ако не на половина, поне с 1/3 и то в близките години, настоява бизнесът. Оказва се, че твърде много са хуманитарните специалности. А според Велев сме се превърнали в инкубатор на човешки ресурси за чужди икономики. Трябва да се вземат мерки, отсеке той.

Вицепремиерът Валери Симеонов се съгласи с констатациите. Всичко е в ръцете на волевите хора, подчерта той. Образованието трябва да отговаря на нуждите на бизнеса, според него. То трябва да е по-ефективно. Ако си мислите, че вие ще стоите отстрани и ще чакате от държавата, няма да стане, нищо не очаквайте, държавата не е майка хранилница, нахока той бизнеса. Симеонов ги посъветва: "Вземайте нещата в свои ръце. Влизайте в политиката".

Министърът на образованието Красимир Вълчев отчете доброто сътрудничество с бизнеса. Образованите хора влияят върху обществото, смята той. Големият проблем е нетната външна миграция, обясни той. Минимум деца трябва да отпаднат от училище. В рамките на ЕС ще има свободно движение. Компаниите могат да подпомагат студентите на по-ранен етап срещу работно място и бъдеща реализация, това решение вижда министърът. Вълчев призова бизнес и държава да вървят заедно в този процес.

[Дарик](#)

✓ Бизнесът предлага висшето образование да е безплатно

Бизнесът предлага висшето образование да е безплатно, а завършилите задължително да работят определено време в България.

„В Конституцията е записано, че при определени условия образованието във висшите държавни училища е безплатно. Предлагаме такива условия – то да е безплатно за тези, които се реализират след това в България или работят за български институции в чужбина”, заяви Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал в България пред NOVA.

По думите му обвързването трябва да е в порядъка на 5 години.

„Да дадем пример с висшето военно образование. Доколкото знам там след като завършиш, трябва да работиш 10 години в страната по специалността, иначе има санкции. Подобни практики има от Балканите до Обединеното кралство има такива практики. Например в медицинските специалности”, заяви Велев.

Според него в момента трудно ще се намери предприемач или бизнесмен, който е доволен от продукта, който дава висшето образование.

„Има девалвация на висшето образование – голямо количество, ниско качество. Лошо структурирано е по професии, които са необходими”, заяви още Велев.

Важни обществено-икономически и политически теми

[News.bg](#)

✓ Да запазим сходно финансирането от ЕК иска Томислав Дончев

Постижение е, ако трети подред програмен период България успее да запази сходен пакет финансиране от ЕК. Това заяви пред депутатите от парламентарната комисия по контрол на средствата от европейските фондове вицепремиерът Томислав Дончев. Той представи пред депутатите разчетите в числа на предложението проект за Многогодишна финансова рамка на ЕС за периода 2021-2027 г.

Вицепремиерът Дончев определи бюджета за следващия програмен период като амбициозен, предвид трудната ситуация в Европа - напускането на Великобритания и амбицията за провеждането на нови политики по отношение на сигурността и миграцията.

Като особено голямо предизвикателство през следващия програмен период се очертава разпределението на средствата по региони. Остава отворен въпросът дали това ще става с регионални квоти за финансиране или формула, която да отчита нуждите на всяка община, област и регион. Развитието на регионалния подход, който следва да отчита планирането на инвестициите, е от особено значение, подчерта вицепремиерът. По думите на Дончев би било авантюра въвеждането на регионални оперативни програми.

Той бе категоричен, че за период от шест - седем години напред е необходим възможно най-голям консенсус, затова и постави парламентът и сътрудничеството на институционално ниво като водещо.

Дончев посочи, че е сходен обемът финансиране, с който държавите членки ще разполагат в следващия програмен период и изтъкна като аргумент в тази насока, че Великобритания, освен нетен донор е и ползвател на средства от ЕС, които, по думите му, в рамките на година са не по-малко от 30-35 млрд. паунда.

Така за кохезионна политика през настоящия програмен период са отделени 371 млрд. евро при заложен за следващия - 373 млрд. евро.

За Обща селскостопанска политика сега средствата са в размер на 411.7 млрд. евро при заложен за следващия програмен период. Значимо увеличение има в средствата за миграция и сигурност от 17.7 млрд. евро на 62.4 млрд. евро. Повече са и парите, заложен за програма "Еразъм" - от 14.7 млрд. евро в настоящия програмен период на 30 млрд. евро за следващия програмен период.

Относно размера на вноската, плащана от всяка държава членка, Дончев отбеляза, че тя се изчислява въз основа на формула, в която основен критерий, е брутният национален доход.

Томислав Дончев посочи, че краткият политически анализ на предложението на ЕК не може да избегне клишетата - "предложението е много добра основа за преговори", както и че това е "едно балансирано предложение".

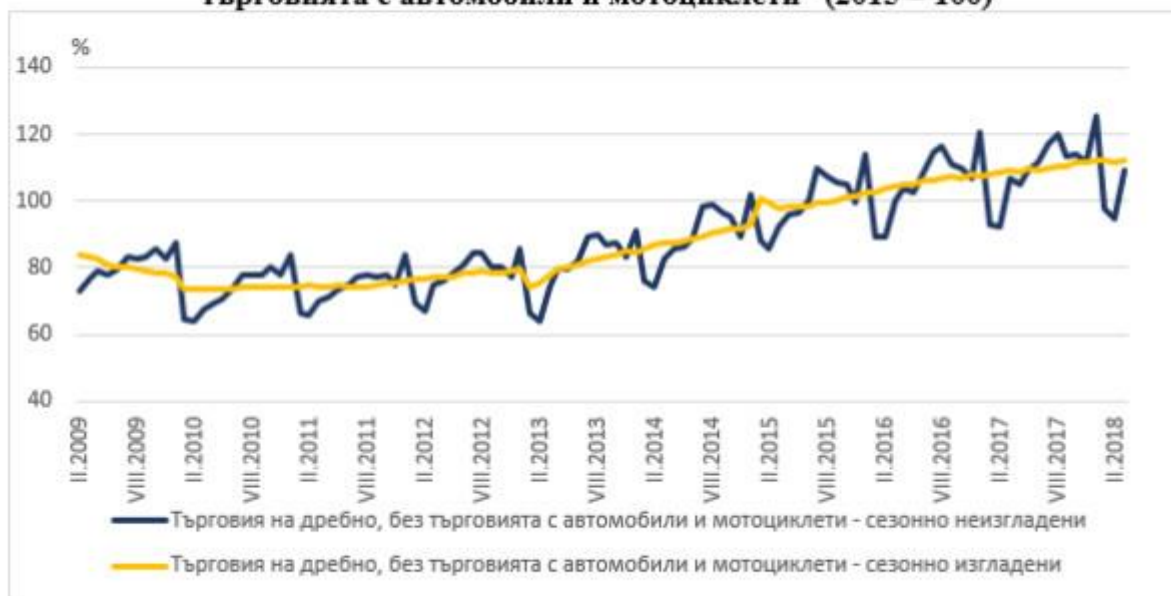
Като успех на българското председателство председателят на парламентарната комисия Кристиан Вигенин отчете предвидените повече средства за разширяване на ЕС, което е ясен ангажимент. По думите му възможност за България предвид шанса да бъдат реализирани общи проекти със съседни страни от Западните Балкани.

✓ **Търговията на дребно нараства с 2.3% спрямо миналата година**

По предварителни данни на НСИ, през март 2018 г. оборотът в раздел "Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети" по съпоставими цени нараства с 0.1% спрямо предходния месец.

През март оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 2.3% в сравнение със същия месец на предходната година.

Фиг. 1. Индекси на оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ (2015 = 100)

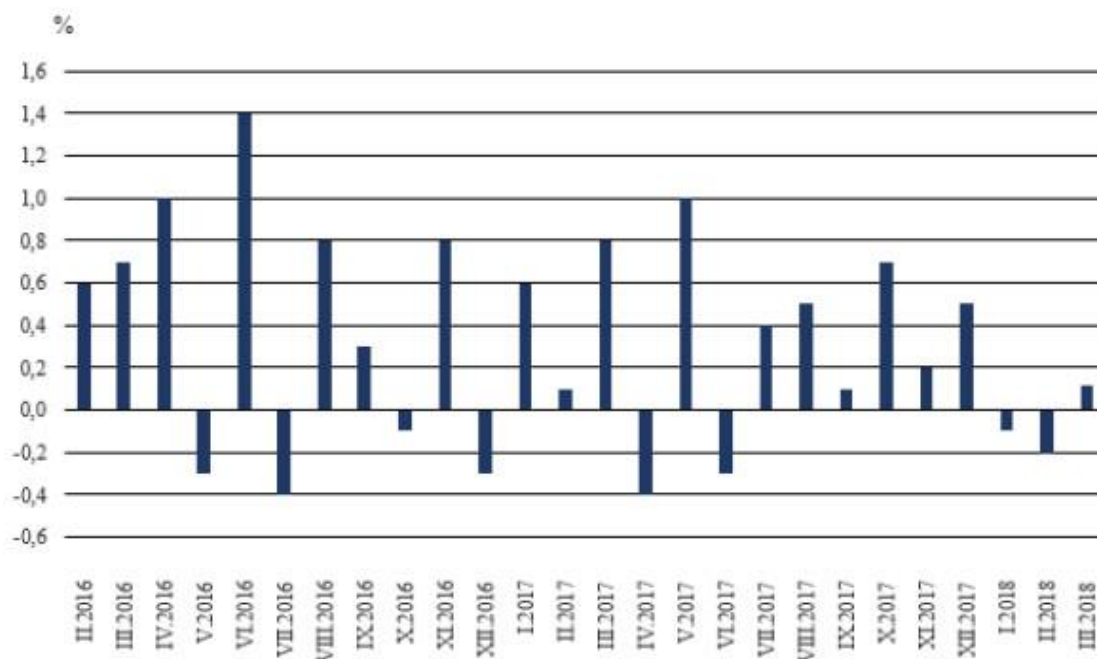

Източник: НСИ

През март се наблюдава по-значителен ръст на оборота спрямо предходния месец при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 8.3%, търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 2.1%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 1.5%, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 1.2%.

Намаление е отбелязано при: търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 3.7%, и търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 1.1%.

Фиг. 2. Изменение на оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ спрямо предходния месец (Сезонно изгледени)

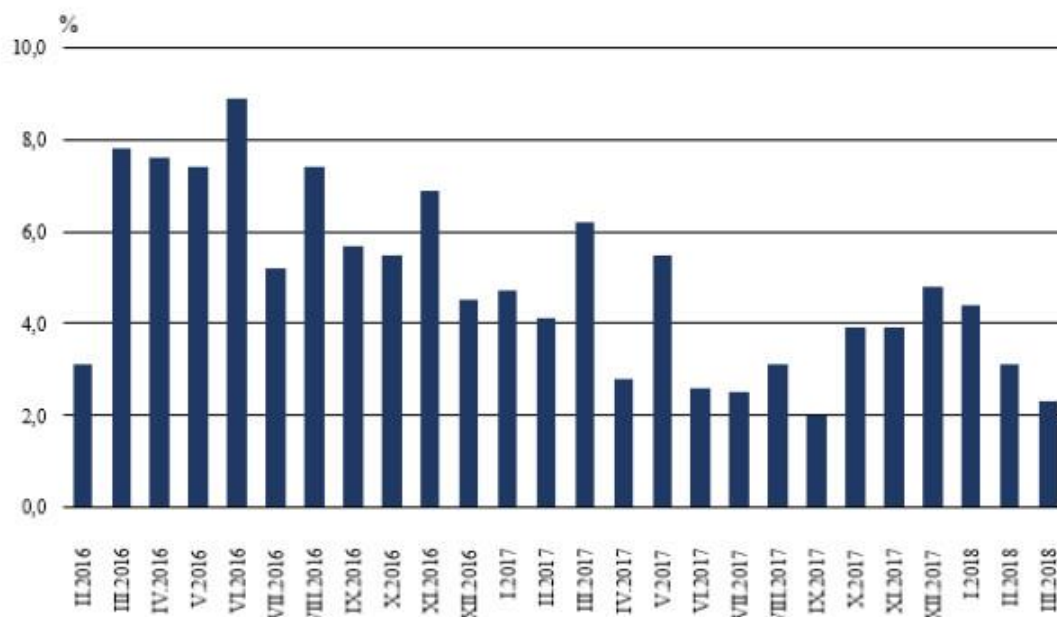

Източник: НСИ

През март 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. оборотът нараства при: търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 14.6%, търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 8.9%, търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - със 7.7%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 4.6%.

Спад е регистриран при: търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника и търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - по 9.8%, търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - със 7.0%, и търговията на дребно с разнообразни стоки - с 2.4%.

Фиг. 3. Изменение на оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ спрямо съответния месец на предходната година (Календарно изгледени)

Източник: НСИ

Индексът на продукцията в сектор "Строителство", изчислен въз основа на сезонно изгледени данни, е с 0.7% под равнището от предходния месец.

Календарно изгладените данни показват намаление от 1.5% на строителната продукция през март 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 година.

Фиг. 1. Индекси на строителната продукция (2015 = 100)

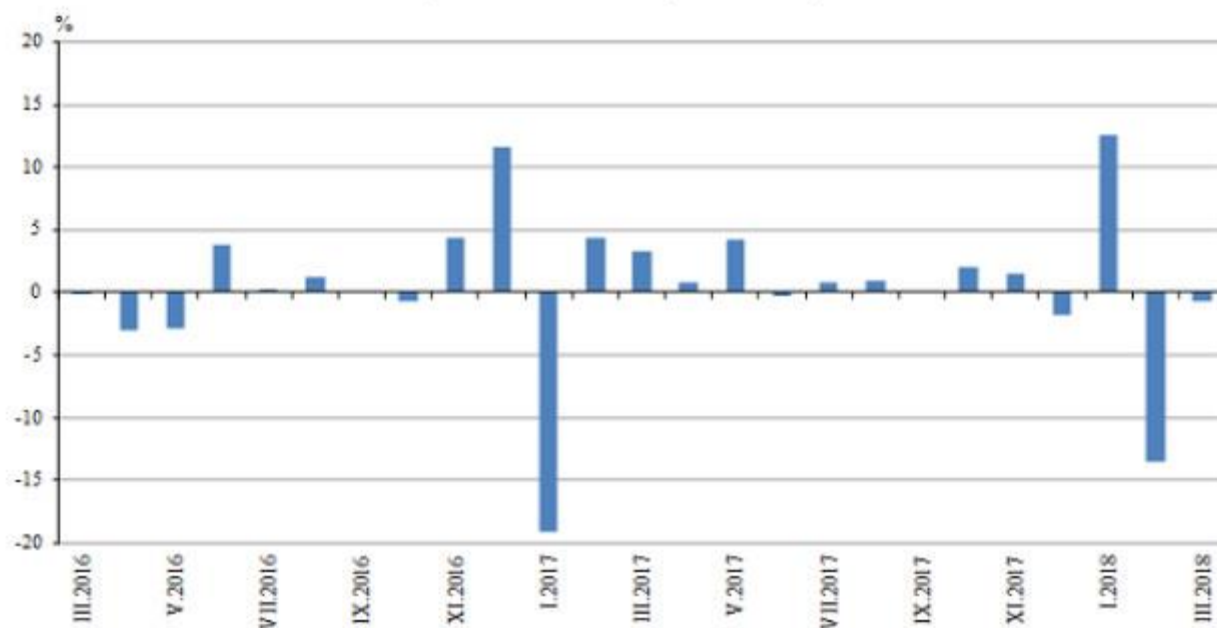

Източник: НСИ

През март индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец.

Намалението на продукцията от гражданското/инженерното строителство е с 1.1%, а от сградното строителство - с 0.3%.

Фиг. 2. Изменение на индексите на строителната продукция спрямо предходния месец (Сезонно изгладени, 2015 = 100)

Източник: НСИ

На годишна база спадът на строителната продукция през март 2018 г., изчислен от календарно изгладени данни, се определя от отрицателния темп при гражданското/инженерното строителство, където намалението е с 5.8%, докато при сградното строителство се наблюдава увеличение с 1.9%.

Индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, нараства с 2.3% в сравнение с февруари 2018 година.

През март при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1.7% спрямо съответния месец на 2017 година.

Източник: НСИ

През март увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газ - с 3.8%, в преработващата промишленост - с 1.4%, и в добивната промишленост - с 0.2%.

По значителен ръст в преработващата промишленост се наблюдава при: производството на хранителни продукти - със 7.1%, производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 6.9%, производството на лекарствени вещества и продукти - с 6.0%, печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - с 5.9%.

Спад е регистриран при: производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 1.7%, производството на превозни средства, без автомобили - с 1.6%, производството на изделия от каучук и пластмаси - с 0.9%.

На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газ - със 7.8%, и в преработващата промишленост - с 0.7%, а спад е регистриран в добивната промишленост - с 8.7%.

По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - с 52.4%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 15.1%, производството на електрически съоръжения - с 10.7%, производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 9.6%.

Намаление е отчетено при: производството на тютюневи изделия - с 22.0%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 13.2%, производството на облекло - с 8.4%, производството на основни метали - с 5.6%.

БНР

✓ ЕБВР очаква икономиката на България да запази през 2018-а миналогодишния растеж от 3,6%

Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) повиши прогнозата си за икономическия растеж в България през настоящата година и вече очаква запазване на темпото на експанзия, което беше в сила през 2017-а година.

В своя нов доклад "Регионални икономически перспективи" банката очаква БВП на нашата страна да се повиши през 2018-а година с 3,6%, след аналогичен растеж през 2017-а година и след като през миналия ноември ЕБВР прогнозира забавяне на икономическата експанзия до 3,2 на сто. За 2019-а година се очаква слабо понижение на растежа на БВП до 3,4 на сто. Банката отбелязва, че през миналата година частното потребление е представлявало основен двигател на растежа на българската икономика с оглед на увеличаване на средната заплата поради затягане на пазара на труда и нарастване с 10% на минималната работна заплата. По-доброто усвояване на структурните фондове на ЕС пък доведе до увеличаване на инвестициите през 2017-а година след техен спад година по-рано.

Нетният износ обаче се отрази отрицателно върху икономическия растеж поради увеличаването на вноса, дължащо се на по-силно вътрешно потребление.

ЕБВР отбелязва, че след тригодишна дефлация потребителските цени се увеличиха през 2017-а година в резултат на нарастващото потребление на домакинствата.

През миналата година българското правителство се придържа към строга фискална политика, което доведе до бюджетен излишък, възлизащ на 0,9% от БВП в края на 2017 година, се посочва в новия доклад на ЕБВР.

Според банката икономическият растеж в България ще продължава да се определя от вътрешното търсене, тъй като затегнатите условия на пазара на труда стимулират потреблението, докато инвестициите ще продължават да се засилват с оглед на инфраструктурните проекти, финансирани според Европейската бюджетна рамка 2014-2020 година.

✓ **Бъдещето на младите в дигитална Европа**

По случай Деня на Европа в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се състоя публичен дебат за бъдещето на младите българи в дигитална Европа. Участници в дискусиата бяха министър Лиляна Павлова, българският еврокомисар Мария Габриел и депутатът Искра Михайлова. Те изслушаха и обсъдиха притесненията на младите хора, както и перспективите за професионалното им развитие.

Какво е бъдещето на младите българи в дигитална Европа? Повечето участници в днешната дискусиа заявиха, че са оптимистично настроени за бъдещето на Европа.

Мария Кунецовска, ученик: Дигитална Европа дава много възможности, които все още не са открити за повечето българи, има смисъл да се насърчават точно тези инженерни специалности, защото точно дигитализирането на Европа е благоприятна почва.

Младите българи също така споделиха, че се надяват дигиталната ера да създаде възможности за тях в България, а не само извън нея. Сред най-често срещаните им притеснения беше дали ще успеят да си намерят работа и в кой сектор.

Лиляна Павлова, министър на Българското председателство на Съвета на ЕС: В момента има възможност наистина за млади хора, които завършват в различни специалности да направят стартиращи компании, да започнат с реализацията в този тип инкубатори, да ги наречем.

Един от проблемите в дигитална Европа е липсата на специалисти в най-добре платения сектор - Информационните технологии. Броят на незапълнените места е 350 000 и според експертите, ще продължи да се увеличава.

Мария Габриел, еврокомисар по цифрова икономика и общество: Те ще станат 500 000 до 2020 г. Това означава, обаче, че няма рецепта чудо. Няма само една институция, или една организация, която може да предложи решение. Важно е да останем мобилизирани всички.

След 2020 година 90% от работните места ще изискват основни цифрови умения, а сега 44% от европейците ги нямат. Затова повече дигитално грамотни и квалифицирани кадри е сред решенията за успешно развитие на младите в Европа.

✓ **Какви са предизвикателствата пред България, за да стане част от еврозоната?**

България трябва да отговори най-малко на три неформални критерия, за да приеме еврото за разплащателна валута, категорични са икономисти. Едно от най-важните условия е вдигането на заплатите на българите, които трябва да станат минимум 70% от средните в европейските страни.

България е изпълнила формално четири от петте критерия за приемане на еврото, коментира подуправителят на БНБ Калин Христов. Страната ни отговаря на изискванията за инфлация, публичен дълг, дефицит и дългосрочен лихвен процент. Остава да бъде изпълнен и петият критерий.

Калин Христов, подуправител на БНБ: Петият е участие в ERM. ERM е странно животно, тоест ERM е механизъм на фиксирани курсове, в който всяка страна трябва поне за две години да фиксира курса си към еврото.

Калин Христов коментира още, че досега никой не е поставил под съмнение факта, че България може да изпълни това условие, защото от 21 години сме във валутен борд. Но има друга пречка.

Калин Христов, подуправител на БНБ: Въпросът е обаче, че за ERM няма критерии, тоест всички знаем, че можем да го изпълним това, но не знам по кой критерий може да се присъедини българския лев.

Според икономиста Димитър Чобанов тук идва мястото на неформалните критерии, по които България е доста далече от еврото. Той припомни, че специално за България и Румъния е създаден механизъм за наблюдение и оценка.

Димитър Чобанов, УНСС: Към края на миналата година бяха посочени 17 мерки, които трябва да бъдат изпълнени, за да може България да бъде извадена от този механизъм.

На практика за момента не е признато от страна на Европейската комисия, че България е изпълнила дори една от мерките. Второто неформално условие е участието в Шенген. А третото, постигане на ниво на заплатите поне на 70% от средните за еврозона.

Димитър Чобанов, УНСС: За да бъде България след пет години на подобно ниво, около 70% от дохода, тя трябва да расте с около 7% повече отколкото расте Европейският съюз, което, за съжаление, България никога не го е правила.

Ето защо Димитър Чобанов смята, че единственото решение е приемането на мерки от страна на еврозона, с които страната ни да бъде подпомогната допълнително, за да изпълни тези неформални критерии. Подобна позиция бе изразена и на последната неформална среща на групата от еврозоната, която се проведе преди седмица в София.

Христов класира България сред страните, които нямат съществени финансови рискове и оттам не трябва да попадаме в групата на държави, които първо трябва да преборят риска, а после да се включат в банковия съюз и еврозоната.

Калин Христов, подуправител на БНБ: Много хора смятат, че просто трябва да напишеш едно писмо по мейл и да го изпратиш и на другия ден да се събудиш в еврозоната, а това не е така и е много по-сложна динамика.

Кристофор Павлов, главен икономист: Без банков съюз, депозитите ще продължат да изтичат от страните, които се възприемат от държавите като слаби към тези, които се възприемат като силни, като по този начин допълнително ще дестабилизират страните, които са в криза.

[Капитал](#)

✓ **България е на първо място по брой на fintech компаниите в ЦИЕ**

Проучване на Unicredit в страната показва, че са регистрирани 70 финансови технологични компании

България е на първо място по брой на fintech компании в региона на Централна и Източна Европа (ЦИЕ). В страната са регистрирани 70 технологични компании, които предлагат финансови услуги. Това става ясно от проучване на Unicredit,

представено по време на Годишната среща на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в Йордания. След нас са Чехия с 67 fintech компании, Румъния – с 59, Словакия – с 30, Унгария – с 27, Словения с 15. В региона най-много финансови технологични компании има в Русия (216) и Турция (101).

България е на първо място в ЦИЕ (с изключение на Русия и Турция) и по още един показател – най-голямо финансиране, набрано от една компания - в размер на 25 млн. евро за български fintech проект в сферата на финансирането и управлението на риска. В представеното проучване не е посочено коя е компанията.

Новият бум

Общо в региона на ЦИЕ, включително Русия и Турция, има 608 финансови технологични стартапа, като най-много са в сферите на транзакции и разплащания, финансиране и инвестиции и управление на активи. В региона броят на компаниите в областта на криптовалутите е 60.

Fintech секторът отбелязва бум през последните години, но въпреки това този тип компании в ЦИЕ са само 9% от броя им в Европа, а останалите са в Западна Европа. Затова Unicredit вижда голям потенциал за развитие на дигитална инфраструктура в региона, посочиха по време на представянето Матео Фераци, координатор "Стратегии и корпоративни прогнози" на Unicredit за ЦИЕ, и Андреа Диамантир, ръководител "Инвестиции, корпоративно и частно банкиране" за ЦИЕ. Дигиталното банкиране, касаещо операциите на индивидуални клиенти, се развива бързо в региона и държави като Чехия, Турция и Сърбия са удвоили броя на потребителите от 2010 г. до сега, коментираха още те.

Благоприятни фактори

Демографските тенденции също благоприятстват развитието на дигитализацията в ЦИЕ, като поколенията, родени в дигиталната епоха, са почти 50% от населението на региона. За Западна Европа хората от тези поколения - под 35 години, са 40%. Други фактори, които подкрепят развитието на дигитални услуги в банковия и финансовия сектор, са високият процент на проникване на мобилните услуги и на интернет – съответно 100% и над 60%. Проучването на Unicredit показва, че България е на последно място в Европа по дял на физическите лица, ползващи интернет банкиране – малко над 10%, дори след Сърбия и Румъния.

Банката представи и прогнозите си за макроикономическите показатели за 2018 г. и 2019 г., които за България предвиждат над 4% ръст на БВП през тази година и значителен спад на необслужваните кредити до 7.7% през 2019 г., при малко под 10% към края на първото тримесечие на тази година.

Investor.bg

✓ Кабинетът отпусна 24 млн. лв. за работа с деца и ученици от уязвими групи

По-голямата част от сумата – 22,5 млн. лв. е за детските градини и училищата

Кабинетът отпусна по бюджетите на общините 23,9 млн. лв. Това съобщиха от правителствената информационна служба. Средствата са предвидени в бюджета на Министерството на образованието и науката за работа с деца и ученици от уязвими групи и за кариерно ориентиране и консултиране на ученици.

По-голямата част от сумата – 22,5 млн. лв. е за детските градини и училищата, в които има деца от уязвими групи. С тях се осигурява финансов ресурс за реализиране на по-ефективни мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

Средствата за кариерно ориентиране и консултиране на ученици са 1,36 млн. лв. и се предоставят на центрове за подкрепа за личностно развитие. С тях ще бъдат подпомогнати дейности за кариерно ориентиране на учениците чрез стимулиране развитието на личностните им качества и придобиването на социални компетентности.

✓ Кабинетът премагна още две хартиени удостоверения за потенциални инвеститори

Работодателите ще могат да създават и съхраняват документите от трудовото досие на работниците си и в електронен формат

Промени в Правилника за прилагане на Закона за насърчване на инвестициите предвиждат отпадането на два документа, изисквани до този момент от инвеститорите, които кандидатстват за издаване на сертификат за клас инвестиция или приоритетен инвестиционен проект. Това съобщиха от правителствената информационна служба, като уточниха, че става дума за удостоверението за липса на парични задължения към община и свидетелството за съдимост.

Те ще бъдат събирани по служебен път от Българската агенция за инвестиции и Министерството на икономиката. Мярката е поредната от плана на правителството за намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса.

Втората част от промените в Правилника го привеждат в съответствие с влезлите в сила през 2017 г. изменения в Общия регламент за групово освобождаване. Съгласно тях от инвеститора, който кандидатства за регионална инвестиционна помощ, ще се изисква да потвърди, че през последните две години не е извършвал преместване на предприятието, в което предстои да бъде осъществена първоначалната инвестиция, и да се ангажира да не прави такова преместване за период до две години след приключването на инвестицията. Ще се прецизират също редът и условията за прилагане на финансовите мерки за изграждане на елементи на довеждаща техническа инфраструктура, за частично възстановяване на извършените разходи за осигуровки и за обучение.

Измененията ще позволят да бъде продължено ефективното привличане и насърчване на изпълнението на съществуващи и бъдещи значими за икономиката ни инвестиционни проекти с издаден сертификат по реда на ЗНИ на територията на страната, посочват от пресслужбата на кабинета.

От Министерски съвет обявиха още, че работодателите, които желаят, могат да създават и съхраняват документите от трудовото досие на работника или служителя в електронен формат, като спазват специфични правила. Те се уреждат с нова Наредба за вида и изискванията за създаването и съхраняването на електронни документи в трудовото досие на работника или служителя.

С Наредбата се определят вида на електронните документи и изискванията към тяхното създаване, съхраняване и размяна. Установяват се минимални изисквания, които да гарантират сигурността, надеждния произход и целостта на електронния документ, както и дългосрочното съхраняване на информацията, за да се осигури правната валидност на документа за продължителен период и да се гарантира, че той може да бъде валидиран, независимо от бъдещи промени в технологиите. Документите, създавани от работодателя, задължително ще се подписват с квалифициран електронен подпис.

В документа се определят специфични изисквания към информационната система на работодателя, чрез които се гарантира целостта и проследимостта на постъпване на информацията в нея. Изисква се информационните системи да не позволяват случайно или незаконно унищожаване на документи и данни и да не се допуска неправилен достъп, изменение или разпространение на личните данни на работниците и служителите.

За размяна на електронни документи между работодателя и работника или служителя ще се изисква изрично съгласие на работника или служителя, като то може да бъде оттеглено по всяко време.

Изпращането и получаването на електронните документи ще се извършва чрез услуга за електронна препоръчана поща, предоставяща възможност за доказване на връчването на всяко съобщение. Всички разходи за размяна на електронните документи ще са за сметка на работодателя.

От МС уточниха, че се запазва възможността документите в трудовото досие да се създават на хартия, като се гарантира, че работниците и служителите могат да подават документи на хартиен носител при изградена информационна система на работодателя.

[В. Сега](#)

✓ Контролът върху наемите на земеделска земя се затяга

Контролът върху наемите за земеделска земя се затяга. Това решиха депутатите, които вчера приеха на второ четене промени в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. Целта е да се пресекат измамните, които станали масови с предходна промяна на закона, с която бе отменено изискването да се предоставя скица на имота при сключването на договор. Промените в закона бяха направени по инициатива на омбудсмана Мая Манолова.

Отпадането на правилото за предоставяне на скица доведе до скандали със заверяването на договори за хиляди декари земеделска земя в областите Бургас, Варна, Добрич, Силистра, Видин, Велико Търново и други. Промяната бе направена в последния ден от работата на 43-тото Народно събрание - 26 януари 2017 г. и бе гласувана единодушно от депутатите.

Според новите правила ще се изисква скица на имотите при договори за наем и аренда със срок над една година. Те ще се сключват с нотариално удостоверение и ще вписват в местната служба по вписванията. Договорите ще се регистрират и в общинската служба по земеделие. Предвижда се и такса за вписването. Депутатите определиха тя да бъде минимална - 10 лева, вместо да се определя на база на данъчната оценка.

Договорите за земеделска земя с едногодишен срок ще се сключват от собственик или съсобственик, който притежава над 25% идеални части от имота, или упълномощено от него лице. Според закона правото на собственост може да принадлежи и общо на две или повече лица - държавата, общините и други юридически или физически лица, а частите на собствениците се считат за равни.

[OffNews.bg](#)

✓ Удължава се срокът за проучване на залежите от нефт и газ в „Блок 1-7 Търнак“

Министерският съвет удължи с 399 дни срока за търсене и проучване на нефт и природен газ в „Блок 1-7 Търнак“. Удължаването е поискано от титуляра на разрешението „Мизия ойл енд газ (България)“ ЕООД. То е мотивирано с наличието на форсмажорно обстоятелство – забавяне на административни процедури по прехвърляне на права и задължения във връзка с проучването.

Площта „Блок 1-7 Търнак“ е разположена на територията на областите Плевен и Враца. Договорът за търсене и проучване е в сила от февруари 2014 г. и трябваше да приключи до февруари 2019 г. С днешното си решение правителството оправомощи министъра на енергетиката в едномесечен срок да подпише допълнително споразумение с „Мизия ойл енд газ (България)“.

С 12 години ще бъде удължен концесионният договор за добив на баритна суровина от находище „Тевни дол“, намиращо се в община Благоевград. Искането е на концесионера „Илинденски мрамор“ ООД. Договорът с него е сключен през 2004 г. за срок от 12 години, но добив така и не е започнал поради неполучаване от дружеството на всички необходими за това документи.

С одобрения от Министерския съвет изменения концесионната площ се увеличава от 2,5 дка на 3,7 дка, като се включват и терени, необходими за осъществяване на добива. Концесионният договор ще бъде приведен в съответствие с променената Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства.

Варненското дружество „Пътища и мостове“ ЕООД беше определено за концесионер на добива на строителни материали – варовици, доломитни варовици и алевроитови мергели, от находище „Капу баир“. Кариерата се намира в землищата на селата Партизани и Лопушна, община Дългопол, и на с. Трънак, община Руен.

На база количествата на утвърдените запаси и ресурси и предвидения средногодишен добив, концесията се предоставя за срок от 35 години. За този период се очакват постъпления от концесионни плащания в размер на близо 500 хил. лв., без ДДС. По закон тези приходи постъпват в държавния бюджет и в бюджета на общините по местонахождение на

концесионната площ. За осигуряване на производствената си дейност кандидат-концесионерът предвижда инвестиции за 1,8 млн. лв.

Определени бяха и титулярите на две разрешения за проучване на възможностите за добив строителни материали. В срок от една година „Интерпром“ ЕООД и „Ескана“ АД ще оперират в площите „Подгоре“ в област Видин и „Водажия“ в област Варна.

Инвестициите, които ще направят, са съответно 50,4 хил. лв. и 34,4 хил. лв. Проучвателните дейности ще се извършват за сметка на титулярите на разрешенията, при спазване на ограниченията на законодателството, заплащане на нормативно определените такси и представяне на съответните банкови обезпечения.

Actualno.com

✓ Съдиите не искат европейска проверка на съдилищата

Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) ще поиска от правителството да изтегли искането си за функционален анализ на Върховния административен съд и останалите административни съдилища. Решението е взето във вторник по искане на председателя на ВАС Георги Чолаков. Миналата седмица и правната комисия на парламента се обедини около становището, че не трябва да се проверяват административните съдилища.

През 2017 г. управляващите поискаха съдействие по Програмата на Европейския съюз за подкрепа на структурни реформи, след като по същия ред по-рано беше ревизирана прокуратурата.

Проверката показва проблем с недосегаемостта на главния прокурор и препоръча шефът на националното следствие да получи права да повдига обвинение и разследва началника си. Нищо такова не се случи, но се стигна до идеята службата на ЕС да направи анализ и на съдилищата. Тя отказа да проверява наказателното правораздаване, но изрази готовност да ревизира административното, тъй като там се разглеждат делата, които гражданите водят срещу актовете на властта.

На 19 февруари представители на Службата за подкрепа на структурните реформи са се срещнали с ръководството на ВАС и са обсъдили организационни въпроси за предмета и обхвата на предстоящия функционален анализ. Ръководството на ВАС било категорично, че структурна реформа в системата на административните съдилища не е необходима и дори би била изключително вредна, става ясно от писмо на ВАС, изпратено до ВСС. Според съдиите единствените необходими мерки били свързани с намаляване натовареността на съдиите, което е възможно чрез законодателни промени в подсъдността на административните дела. Не е известно какво са отговорили представителите на Брюксел, пише Сега. Отмятането на съдийската колегия е странно, при положение че именно тя взе решение на 18 април 2017 г. да се предложи на министъра на правосъдието да отправи искане до Службата за подкрепа на структурните реформи на ЕК за оказване на техническа помощ.

ВАС е едно от ключовите съдилища в страната, защото в него се разглеждат жалби срещу индивидуалните административни актове на властта. От години съдът е символ на шуробаджанашината заради многото роднински назначения в него, а бившият му председател беше избран с одобрението на ГЕРБ. През годините в съда гръмна не един скандал, включително с роднини на съдии, които се представяли за социално слаби, за да получат имоти по морето. Никой не беше наказан, а гражданите рядко успяват да получат справедливост по знакови дела, особено свързани с екологията, тъй като обикновено съдът решава, че нямат правен интерес.

✓ България е шеста в Европа по застаряване

Застаряването на населението в Европа достига рекордни нива, като в последните 20 години съотношението между възрастните и хората в активна възраст се влошава във всички страни с изключение на Люксембург. На фона на тази обща негативна тенденция България изпъква на едно от челните места с най-лош баланс между пенсионери и работоспособни граждани. Това показва статистика на Евростат, публикувана преди два дни.

Почти всеки пети (19.4%) в ЕС е на възраст над 65 г. Това представлява пенсионерска армия от близо 100 млн. души. Срещу всеки от тях има едва трима души в активна възраст. Този коефициент на възрастова зависимост показва на каква подкрепа могат да разчитат хората над трудоспособна възраст от по-младите от тях - на възраст 15-64 г. Той обаче добре илюстрира и застаряването на нациите на континента, отбелязват европейските статистики.

Средният коефициент на зависимост в ЕС за 2017 г. е 29.9%. С други думи, на всеки европеец на 65 и повече години се падат малко повече от трима души в трудоспособна възраст (15-64 г.). Този коефициент се покачва от много години насам. Преди 20 г. например на всеки възрастен са се падали петима в активна възраст. На челно място с най-застаряващо население е Италия, където коефициентът на зависимост е 34.8%, следвана от Гърция с 33.6%, Финландия с 33.2%, Португалия (32.5%), Германия (32.4%). На шесто място след този топ 5 е България с коефициент на зависимост 31.8%, а около нас са Швеция (31.6%) и Франция (30.7%). Все пак страната ни не е сред тези с най-бърз темп на застаряване - в тази група са Финландия, Малта, Словения, Литва, Гърция, Германия и др.

Според последните демографски данни на НСИ в края на 2017 г. хората на 65 и повече години у нас са 1 481 908, или 21%. Работната сила пък според статистика за последното тримесечие на 2017 г. е 3 277 100 души (заети и безработни на възраст 15-64 г.) В нашата демографска статистика е включен и друг любопитен показател - на всяко лице в зависима възраст (под 15 и над 65 г.) м.г. се падат по-малко от две лица в активна възраст. По данни за първите месеци на 2018 г. на НОИ 100 осигурени издържат 78.80 пенсионери, като благодарение на пенсионната реформа и по-добрата заетост напоследък този показател се подобрява, макар и с доста слаби темпове. Най-зле е бил балансът през 2013 г., когато на 100 работещи са се падали 80.4 пенсионери, а сегашната положителна посока ще се следва кратко - към 2060 г. заради влошаващата се демографска ситуация на един работещ у нас ще се пада един пенсионер според прогнозите на НОИ.

✓ Малко преди 15 май 54 508 фермери са подали заявления по директните плащания, при 63 337 кандидатствали през 2017 г.

Четири дни преди крайния срок 15 май заявления за директните плащания в Кампания 2018 г. са подали едва 54 508 фермери, като общо декларираната площ е 3 322 406 хектара, или 33 224 060 декара. Това сочат данните на министерството на земеделието към 9 май, предоставени на Синор.БГ от агроведомството.

Само да припомним, че в края на миналогодишната кампания по всички схеми кандидатстваха 69 750 души с размер на заявената площ от 3 852 372 хектара земя, или 38 523 720 дка. Дали тази година исканията за директни плащания ще бъдат по-малко, ще се разбере едва през юни, когато се обработят всички документи.

Ако през миналата година подадените заявления бяха 114 хиляди, то до 9 май тази година броят им е 92 155. От общо заявената площ само по схемата за единно плащане на площ СЕПП са подадени заявления от 49 405 кандидати, които са декларирали 3 243 132 ха. Миналата година в края на кампанията документи по СЕПП са подали 63 337 земеделци, обработващи 3 808 851 хектара земя.

Миналата година кампанията продължи до 23 юни, което няма да се случи тази пролет. Администрацията разчита на възможността до 30 май да бъдат приключени всички партии, отворени до 15 май, което законодателството позволява. В противен случай много фермери ще заявяват до 9 юни, но със санкции за просрочие.

✓ Азиатските акции и петролът поскъпват днес

Азиатските акции поскъпват днес, като ръстът се оглавява от енергийните компании, на фона на скока в цените на петрола, след като президентът на САЩ Доналд Тръмп извади страната си от международното ядрено споразумение с Иран.

Азиатско-тихоокеанският индекс на MSCI нарасна с 0.4%, докато японският Nikkei добави 0.1%. Южнокорейският KOSPI се повиши с 0.4%, а ръстът при шанхайския основен индекс бе от 0.3%.

Фючърсите на петрола от сорта брент поскъпнаха с 0.7%, до 77.76 долара за барел в ранната търговия, което бе най-високото им ниво от ноември 2014 г. Ръстът в сряда бе от около 3%. Фючърсите на щатския лек суров петрол днес добавиха 0.8% към цената си.

Инвеститорите на развиващите се пазари понесоха още един удар, след изненадващите резултати от изборите в Малайзия. От рейтинговата агенция Moody's обявиха, че страната вече е в неизследвана територия, след като коалиция от опозиционни партии, предвождана от бившия премиер Махатхир Мохамад, шокира управляващата коалиция.

Малайзийският рингит поевтиня с над 2%, а цената за застраховането на дълга на страната се увеличи.

На Уолстрийт вчера Dow Jones нарасна с 0.75%, а S&P 500 се покачи с близо 1%, като енергийният индекс S&P затвори с 2% нагоре.

Цените на акциите на енергийните компании скочиха, след като цените на петрола достигнаха 3.5-годишни върхове. Инвеститорите залагат, че изтеглянето на САЩ от ядреното споразумение с Иран ще увеличи напрежението в Близкия изток и ще ограничи предлагането.

Нарастващите цени на петрола, от своя страна, вдигнаха лихвите по щатския дълг, пораждайки опасения от инфлация. Лихвата по 10-годишните книжа нарасна до двуседмичен връх от над 3%, преди да отстъпи до 2.986%.

Подкрепеният от по-високите лихви долар поскъпна до 4.5-месечен връх от 93.416 пункта спрямо кошница от шест други основни валути. Доларовият индекс за последно бе на ниво от 92.979 пункта.

Новозеландският долар поевтиня до петмесечно дъно от 0.6916 щатски долара, след като Централната банка на Нова Зеландия остави лихвите без промяна и заяви, че следващият ѝ ход може да бъде или понижаване, или вдигане на лихвените нива.

Еврото поскъпна до 1.1869 долара, след като вчера падна до 1.1823, което бе най-ниското ниво от края на декември. Доларът губи 0.1%, до 109.665 йени, след като отстъпи от осемдневния връх от 109.930.